

Státní rozpočet

- **Schodek státního rozpočtu se vlivem škrty ve výdajích zmenšil na 25,2 mld. korun, tj. 2,7 % HDP**

I přes pokles výdajů státního rozpočtu v prvním čtvrtletí o 16,4 mld. korun proti stejnému období předchozího roku - což bylo dokonce výrazně více než jejich škrty za celý rok 2010 (-10,2 mld. korun) – byl schodek státního rozpočtu České republiky ve výši 25,2 mld. korun třetím nejhlubším deficitem od roku 2000. Větší byl pouze v roce 2003 a zejména v roce 2010 (45,9 mld. korun). V poměru k nominálnímu HDP činil schodek v 1. čtvrtletí 2,7 %.

- **Výběr daní slabší v 1. čtvrtletí, v dalších dvou měsících zlepšení**

Hlavním problémem státního rozpočtu ČR byl v 1. čtvrtletí podobně jako v posledních třech měsících roku 2010 nízký výběr daní (v dubnu a květnu se však již zejména inkaso DPH a spotřebních daní zlepšilo). Celkové rozpočtové příjmy stouply sice o 4,2 mld. korun (+1,7 %), daňové však poklesly o 3 mld. korun (s vyloučením sociálního pojistného dokonce o 5,5 mld. korun).

- **Stát vybral o 6 mld. korun méně na spotřebních daních, DPH a korporátní daní, přestože nominální HDP meziročně rostl o 1,9 %**

Státu se relativně dařil výběr pojistného na sociální zabezpečení (+3,8 %), samotné daňové příjmy však byly proti 1. čtvrtletí 2010 nižší o 5 % (-5,5 mld. korun). Meziroční propad zaznamenalo především inkaso tzv. velkých daní, když na DPH (-6,8 %) a spotřebních daní (-3,8 %) se vybralo proti srovnatelnému období předchozího roku méně o 4,1 mld. korun. Výrazně nižší byly také firemní daně z příjmů (-8,6 %) i daně z příjmu fyzických osob (-0,6 %), kde v úhrnu chybělo do objemu loňského srovnatelného období 2,4 mld. korun.

Snížení inkasa spotřebních daní lze vysvětlit slabšími nákupy pohonných hmot a také zřejmě nižší spotřebou tabáku a alkoholu zatížených touto daní, což je jev relativně nový (spotřeba u těchto komodit bývá zpravidla málo citlivá např. na změny cen, ovšem její nynější pokles může souviset s finanční kondicí českých domácností a zejména jejich očekáváními, která se v prvním čtvrtletí prudce zhoršila).

Pokles příjmů z DPH, spotřební daně a korporátní daně byl nepříznivou skutečností především proto, že tyto daně participují na celkových příjmech rozpočtu více než dvěma třetinami.

- **Z významných příjmů vzrostlo jen sociální pojistné a příjmy z rozpočtu EU**

Příjmovou stranu naopak posílily transfery přijaté od EU a Národního fondu, které se meziročně zvýšily o téměř třetinu (+8,6 mld. na 35,3 mld. korun) a daně vybírané srážkou (ty jsou však jen zlomkem celkového inkasa daní). Zbytek položek z nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací zaznamenal vesměs meziroční poklesy.

Z celostátně vybíraných daní stouply meziročně pouze silniční daň, dálniční poplatky a také clo, což lze připsat relativně snadnému zjištění požadovaného inkasa.

- **Celkové výdaje rozpočtu klesly meziročně o téměř 6 %**

Celkové výdaje státního rozpočtu (-5,6 %) snížil svou dynamikou především pokles kapitálových výdajů (-21,1 %), ovšem ty vzhledem k podstatně nižší váze na celkových výdajích rozpočtu přispěly k absolutnímu poklesu (-16,4 mld. korun) jen 7 miliardami. Zbylé škrty se týkaly běžných výdajů rozpočtu (-9,6 mld. korun, tj. -3,6 %), kde stát ušetřil na platech svých zaměstnanců v 1. čtvrtletí 1,4 mld. korun a proti stejnému období 2010 snížil jejich zaměstnanecký příjem o 8,9 %. Dále se škrty týkaly především neinvestičních transferů obcím, státním fondům a občanským sdružením. Tyto subjekty dostaly v úhrnu meziročně méně o 18,4 mld. korun. Méně prostředků na podporu v nezaměstnanosti si jen z menší části vyžádal zlepšující se trh práce, z větší části se úspora týká legislativních změn nároku na tuto podporu. Klesla i podpora aktivní politiky zaměstnanosti.

Důchodový účet byl v prvním čtvrtletí v pasivu -13,1 mld. korun, zatímco ve srovnatelném období 2010 ve výši -10,4 mld. korun.

Zdroje dat: ČSÚ, MF ČR, ČNB, Eurostat, propočty ČSÚ.

Poslední informace ze zdrojů ČSÚ, ČNB a MPSV uváděné v této zprávě pocházejí ze dne 7 června 2011.